AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
BAKI DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

Kimya fakültəsi

Bakı Dövlət Universitetinin 90 illik yubileyinə həsr olunmuş Respublika Elmi Konfransının

MATERİALLARI

(22 - 23 may)

BAKI – 2009

ALKİLARİL SULFİDLƏRİN NİTRONİUMBORFLÜORİDLƏ NİTROLLAŞMASI

S.H.Muxtarova, Hasan Gənc, İ.Ə.Əliyev, M.Ə.Allahverdiyev

Bakı Dövlət Universiteti, Aşqarlar Kimyası İnistitutu və 100 Yıl Universiteti (Van, Türkiyə)

Bəzi kükürdüzvi birləşmələr canlı orqanizmlərin fəaliyyətində mühüm rol oynayan züllalların, fermentlərin, vitaminlərin və digər maddələrin tərkibinə daxildir. Onlar həmçinin tibbdə də geniş istifadə olunan dərman maddələrin sintezində bir sinton rolunu oynayır. Həmçinin kükürdüzvi birləşmələr kənd təsərrüfatında herbisidlər, insektisidlər, pestisidlər və bioloji fəal maddələr kimi istifadə edilməkdədir. Kükürdüzvi birləşmələr xalq təsərrüfatında neft məhsullarını oksidləşmədən qoruyan antioksidant, metalları karroziyadan mühafizə edən ingibitor, kauçukları vulkanlaşdıran agent, polimer materiallar üçün stabilizator və s. kimi geniş tətbiq olunur.

Yuxarıda deyilənləri nəzərə alaraq, yeni kükürdüzvi birləşmələri almaq məqsədilə ilk dəfə olaraq bəzi alkilarilsulfidlərin nitroniumborflüoridlə nitrollaşma reaksiyası tədqiq edilmişdir. Bu məqsədlə məlum üsulla alkilaril sulfidlər sintez olunmuşdur:

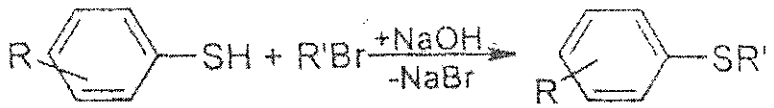

R R' = H, C_2H_5, H, n - C_3H_7, H, n - C_4H_9, H, izo - Am

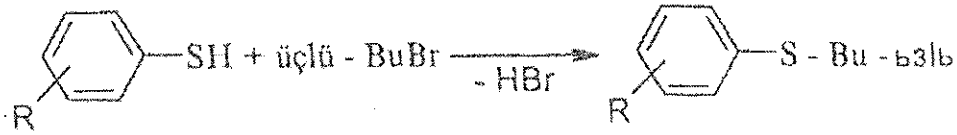

R R' = H, ьзlь - Bu, 4-CH_3, üçlü-Bu, 4-F, üçlü-Bu